

INNSPILL TIL HANDLINGSPLAN FOR DELTAKELSE I KULTUR-, IDRETTS- OG FRILUFTSAKTIVITETER

Fra Vestfold og Telemark kulturnettverk

Hvem er vi

Vestfold og Telemark kulturnettverk er regionalledd av Norsk musikkråd og Musikkens studieforbund, og er den største paraplyorganisasjon for det frivillige kulturlivet i Vestfold og Telemark.

Innledning

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftaktiviteter. Vårt innspill bygger på spørsmålene som Kultur- og likestillingsdepartementet har sendt ut.

1. Hva er det viktigste din organisasjon/institusjon kan gjøre for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

Vestfold og Telemark kulturnettverk jobber for å styrke rettigheter, rammevilkår og samarbeidsmuligheter for kulturfrivilligheten i vår region. Vårt viktigste bidrag i arbeidet om økt deltakelse blant barn og unge er å være et tydelig talerør på hva kulturfrivilligheten trenger for å være en pålitelig bidragsyter inn i et inkluderingsarbeid av alle barn og unge.

En undersøkelse blant medlemmene til Norsk musikkråd avdekket at svært mange organisasjoner og lag ønsker å jobbe med inkludering. Dagens situasjon viser at det ikke er rom til å jobbe målrettet og systematisk med inkludering da dette er både tid- og ressurskrevende.

2. Hva trenger din organisasjon/institusjon for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

Det er viktig å understreke at følgende svar er med blick på våre medlemmer og den brede kulturfrivilligheten i Vestfold og Telemark.

Kunnskap

Det er viktig å identifisere barrierene som hindrer barn og unge fra å delta i fritidsaktiviteter. Dermed trenger vi mer forskning på inkludering, barrierer og fritid, og da spesielt på kultursiden. Det er videre viktig å få løftet frem stemmene til de ulike gruppene som har behov for tilrettelegging for å kunne delta. Vestfold og Telemark kulturnettverk mener at kunnskapen de ulike interesseorganisasjonene har som representanter for ulike grupper barn og unge er en viktig del av å sikre økt deltakelse.

Organisering

Organiseringen av idretten er en suksesshistorie, hvor både profesjonelle og frivillige, spiss og bredde er representert i en og samme organisasjon. I dag finnes det ingen altovergripende organisasjon for kultursiden. Under de ulike innspillsmøtene vi har deltatt på er dette et problem flere har løftet frem, og da spesielt de i kommunene som har kontakten ut mot frivillige organisasjoner. Vi mener det er viktig å ha en sterk og samlet stemme på kultursiden

på alle nivåer. Organisering er en effektivisering og en fordel for kulturlivet selv og for kommuner, fylkeskommune og stat.

Rammebetingelser

Forutsigbare budsjetter og rammebetingelser blir sett på som den viktigste ytre forutsetningen for å opprettholde frivillig engasjement, viser en medlemsundersøkelse utført av Norsk musikkråd. På lokalt plan hvor hovedtyngden av aktivitet foregår er det utfordrende med lite forutsigbare rammevilkår. Å løpe etter prosjektmidler og finne opp hjulet på nytt og på nytt er en dårlig måte å sikre aktivitet. Kulturfrivilligheten trenger forutsigbarhet og stabilitet for å kunne bidra inn i et inkluderingsarbeid, dette gjøres først og fremst gjennom økonomiske rammer.

Tilgang til egnede lokaler og planlegging av nye lokaler trenger et solid løft for at kulturfrivilligheten skal kunne nå opp til samme grunnnivå for å drive aktivitet som frivilligheten innen idrett, friluftsliv og folkehelse. Til tross for at voksenopplæringsloven § 7 skal sikre vederlagsfri bruk av offentlige undervisningslokaler for studieforbund og medlemsorganisasjoner, melder mange av våre medlemmer om problematikk rundt lån av offentlige undervisningslokaler.

Breddeordninger

Støtteordninger må passe med virkeligheten, være fleksible nok, enkle nok og ha et språk som er lett forståelig. Det er også viktig at det finnes ordninger som retter seg mot arbeidet med økt deltakelse blant barn og unge i fritidsaktiviteter. Vår erfaring er at kontingentkasser og reduksjon i pris på aktivitet ikke når like mange som trenger det. Her kan kommunale ordninger som lag og foreninger kan søke direkte på være en løsning. Da er det viktig at ordningen er godt kjent både i frivilligheten og blant deltakerne. Videre må det også legges til rette for å bygge videre på gode prosjekter. Til slutt er det et stort behov for styrking av ordninger som treffer bredt og som kulturfrivilligheten har erfart fungerer.

Lavterskeltilbud og introduksjonsaktiviteter

For å kunne gi alle en vei inn i en aktiv fritid trenger man flere lavterskeltilbud og introduksjonsaktiviteter. Dette gjelder både for barn og unge så vel som for voksne og eldre. På regjeringens digitale innspillskonferanse ble det vist til at foreldres kulturaktivitet har stor påvirkning på barns deltaking, mer enn økonomiske forhold. Dette mener vi er et viktig moment å ta med både når det gjelder økt deltakelse blant barn og unge, og at det poengterer viktigheten av å sikre gode arenaer for kulturutøving blant voksne.

Rolleavklaring

Vi mener det er viktig å sikre at kompetanse fra ulike instanser er tilgjengelig, både på lavterskeltilbud og i de faste fritidsaktivitetene. Slik kan vi sikre god tilrettelegging for hvert enkelt barn. Det blir da også en tydelig ansvarfordeling mellom kommune (ansvar for tilrettelegging) og kulturfrivilligheten (ansvar for aktivitet).

Digitale muligheter

I et digitalt samfunn er det viktig å sikre at informasjon er lett tilgjengelig, dette gjelder både informasjon om ulike fritidsaktiviteter og mulighet for tilrettelegging. Videre bør man utforske de mulighetene som ligger i digitale løsninger og i digitale fritidstilbud.

Universell utforming

Det er viktig at kulturaktiviteter og andre fritidsaktiviteter skjer i lokaler og på arenaer som er universelt utformet slik at alle kan delta uavhengig av funksjonsnivå.

Skoler som kulturlokaler

Vi er mange aktører innen både kultur og frivillighet som har tatt til orde for å sikre bruk av skolene etter skoletid. For barn og unge utgjør også skolene trygge arenaer som de kjenner fra før, noe som kan være med å senke terskelen for de som ikke deltar.

Det er også viktig å bygge bro mellom skole og fritidsaktiviteter/kulturskole. Den beste måten dette kan gjøres på er gjennom samarbeid, hvor kulturfrivilligheten og kulturskolen får mulighet til å komme mer inn i skolehverdagen til barn og unge.

3. Hvem trenger dere å samarbeide med for å inkludere enda flere barn og ungdom innen kultur-, idrett- og eller friluftslivsaktiviteter? Og hva skal til for at dere finner sammen?

Det er viktig å samarbeide bredt både på tvers av organisasjonene innen kultur, idrett og friluftsliv, og opp mot kommune og fylkeskommune. Gjennom gode samarbeidsavtaler og fastsatte møteplasser er det mulig å få til et godt samarbeid mellom frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter. Dette kan gjøres gjennom faste forum/nettverk eller gjennom mer åpne konferanser som løfter ulike tematikk.

Videre er det også viktig å koble på kompetanse i slike samarbeid. Det er naturlig at det må være kommunene som tar ansvar og rigges slik at koordinering, veiledning og opplæring kan kvalitetssikres på et felles sted. Eksempelet med aktivitetsguider i Tromsø og samarbeidet med ulike etater og aktører er en god modell å ta utgangspunkt i.

Det er viktig å understreke egenarten og den forskjellige organiseringen og strukturen som er innen kultur, idrett og friluftsliv. Det vil være grunnleggende for å lykkes med økt deltakelse innen alle tre at virkemidler blir tilpasset hver enkelt. For å kunne sette inn de riktige virkemidlene er det viktig at bevilgende myndigheter forstår hvilket nivå av frivilligheten man forsøker å stimulere.

Den lokale kulturfrivilligheten trenger offensive kommuner som ser verdien av gode samarbeid og faste møteplasser med kulturfrivilligheten. Det er viktig å få på plass samarbeidsavtaler som sier noe om hvordan man sammen kan løse utfordringer og inkludere flere i ulike kulturaktiviteter. Det må være både administrativ og politisk vilje til å satse på kulturfrivillighet i hver enkelt kommune. Uten et grunnlag for å sikre kjerneaktivitet vil kulturfrivilligheten ha problemer med å finne ressurser og kapasitet til å bidra med blant annet inkluderingsarbeid.

Med vennlig hilsen
Camilla Berg Rindahl
Daglig leder

 Vestfold og Telemark
kulturnettverk

E-post: camilla.rindahl@musikk.no
Telefon: 35 06 06 80 / 995 72 711